

БОГДАН ФЕДЧУК

КАЗКА

ПРО
ЦВАСЯ

Обгортка і рисунки роботи Богдана Божемського.

БОГДАН ФЕДЧУК

КАЗКА ПРО ІВАСЯ

Мангайм 1946

Всі права застережені

I.

Наш Івасик гарний хлопчик
І навіть вродливий,
Одне лихо, що не вчився
Й був вельми лінивий.

Як прийдеться рано встати,
Вмитись, йти до школи,-
Без плачу не обійдеться
Ніколи, ніколи.

Розкричиться, розрипиться:
„Я ще хочу спати!
Я не буду вмиватися!
Давайте снідати!

Я не хочу йти до школи,
Пощо мені школа?
Адже росте і без школи
В сусіди Микола!“

Як почнуть його просити
І батько і мати,
„Йди Івасю, йди до школи,“
То він тільки з хати,

Поза школу, на леваду,
Гайда аж до гаю
І гадає: „Ну, нарешті
Як слід погуляю.“

- Що ж, Івасю! То ж пташині
До шкіл не ходити.
Школа на те, щоб учитель
Мав дітей де вчити.

Ти ж лінивий, ти нероба,
З тебе волоцюга, -
Ходиш тільки й заглядаєш
Всюди, як злодюга.

Ти ось тільки придивися:
Хто живе - працює,
І ти лише заклав руки
Й час даром марнуєш.

- Ет! - сказав Івась гнівливо,
І махнув рукою, -
- Не говорю про те, пташко,
Вже більше з тобою.

Бачу й ти до праці гнала б,
Як батько і мати,
А кому це все потрібне -
То й справді не знати.

III.

Ліг Івась і задумався:
- От я волоцюга,
Каже така собі пташка,
Нероба, злодюга.

Таки сором це почути
Про свою особу,
Та що зробиш? Не піду ж я
Через те до гробу.

Добре. А оця травичка,
Що росте довкола?
Яка гарна призаблива
Справді мов шовкова.

А хто то їй наказує
Рости-виростати?
Чи і в неї, як у мене,
Є батько і мати?

А хто мені рости каже,
А хто деревині?
Що не кажи, а хотів би
Знати це ще нині.

Ані разу я Не чув ще,
Щоб батьки казали:
- Ану рости, ану швидко!
Забули?.. Не знали?..

Ні! Мабуть щось таке саме
І в світі буває.
Це вже така Божа сила.
Та Господь то знає.

IV.

Зирк! Мурашка соломинку
Тягне в цю хвилину,
А там друга несе тріску,
Аж зігнула спину.

Підійшов Івасик, глянув,
Це ж мурашок хата.
І як кипить тут робота
Невпинна й завзята!

Одні носять щось, будують,
Інші порядкують,
А ще інші - наставники -
Роботи пильнують.

Ось побачив - щось біленьке
Несе кількох в роті...
Приглядається Івасик
Цій пильній роботі.

Як тут скоро все бігає,
Як все поспішає,
Одні сюди, другі туди -
Кожний працю має.

Задумався наш Івасик.
Але хоче знати,
Хто мурашкам приказує
Щодень працювати.

Підійшов Івасик, глянув,
Це ж мурашок хата. (ст. 8.)

І він оце з мурашками
Почина розмову:
Чи не можна б вам без праці
Прожити чудово?

- Ні, Івасику наш любий,
Без праці нам годі
Кожний мусить працювати
В муравлинім роді.

Праця - це шляхетне діло,
Праця честь приносить,
Хто працює - той у других
За хлібом не просить.

Там, де єдність і де праця
Дві великі сили
Нема того, чого б вони
Разом не зробили...

У цей мент якась мурашка
Наднесла травичку
Й подорозі зачепила
В грудку невеличку.

І мучиться, і сіпає
Вколо забігає,
Але двигнути травичку
Сили не стачає.

Побачили це подруги
І ну ж помагати,
Кілька вхопило - гей, разом! -
Понесли до хати.

- Бач, Івасю! Працюємо,
А ти лінюхуєш,
Невже ти не соромишся,
Що так час гайнуєш?

Подивися, ми маленькі,
А що ми зробили,
Скільки на цю нашу хату
Землі наносили.

Але годі - нічого нам
Більше розмовляти,
Шкода часу з отакими,
Як ти, марнувати.

Пращай! - мурашка сказала,
Вклонилася низько,
І побігла знов тягнути
Якесь деревисько.

V.

Ой, і сором Івасеві!
Сів, думку думає,
Аж тут на квіт біля нього
Бджілка прилітає.

...Аж тут на квіт біля нього
Бджілка прилітає. (ст. 11.)

Садовиться і шукає
Солодкої течі,
Не зважає, що небаром
Западе вже вечір.

Мід збирає. Ні хвилинки
Не спічне, не сяде.
І для себе і для інших
Солодке громадить.

Івась знову починає
З бджілкою розмову,
Та відразу від комашки
Таке чує слово:

- Питай скорше, милий хлопче,
Про що хочеш знати,
Бо у мене дорогий час
Мушу працювати. -

- Скажи тільки - Івась каже
- Пощо вам робити? -
І відповідь чує бджілки:
- Щоб могли прожити:

Це лиш ти, Івась ледачий,
Втікаєш від школи,
Бджілка того не зробила б -
Ніколи, ніколи. -

- Для кого ж ви мід зносите,
Хтож це істи буде? -

- Всі в вулику, та й до куті
Матимуть ще люди. -

Зайди колись до пасіки,
Заглянь, подивися
На правдиву тиху працю
І сам цього вчися.

Та пробач; здоров будь, хлопче,
Вертайся до хати,
І до книжки й до науки,
Берися завзято.

Будь здоровий, бо я лечу,
Я часу не маю,
У бджіл праці повні жмені,
Прощавай, лінтяю!

VI.

Дуже сором Івасеві.
Всі про нього знають
І лінтяем - неробою
Усі прозивають.

- Та і хто ж нагородив ім
Такого про мене?!
Нещаслива голівонько!
Батьку рідний, нене!

Сів Івасик, задумався,
Що йому робити?
Всі працюють, як хто може,
Щоби в світі жити.

Мала бджілка, чи мурашка,
Чи дрібненька птаха,
Усі пильні й працьовиті.
А я що, невдаха?

Така німина маленька
Робить безупину.
А я ? Отак прогайнував
Не одну вже днину.

Ось комашка: ця й для інших
Все життя трудиться.
А я для себе самого
Не хотів учитися.

Гей , Іване! Сором, сором!
Що то з тебе буде?
Яку ж користь будуть мати
І сам ти і люди.

Ні! Кінець я цьому зроблю!
Годі таким жити,
Коли можна добру славу
Собі приробити.

Як візьмуся я до книжки.
Як почну я вчитись,
Не будеш вже соловейку
Зі мною сваритись.

Й ти не будеш, мурашечко,
Й ти бджілко трудяша,
Вже не скажете ніколи,
Що Івась ледащо!

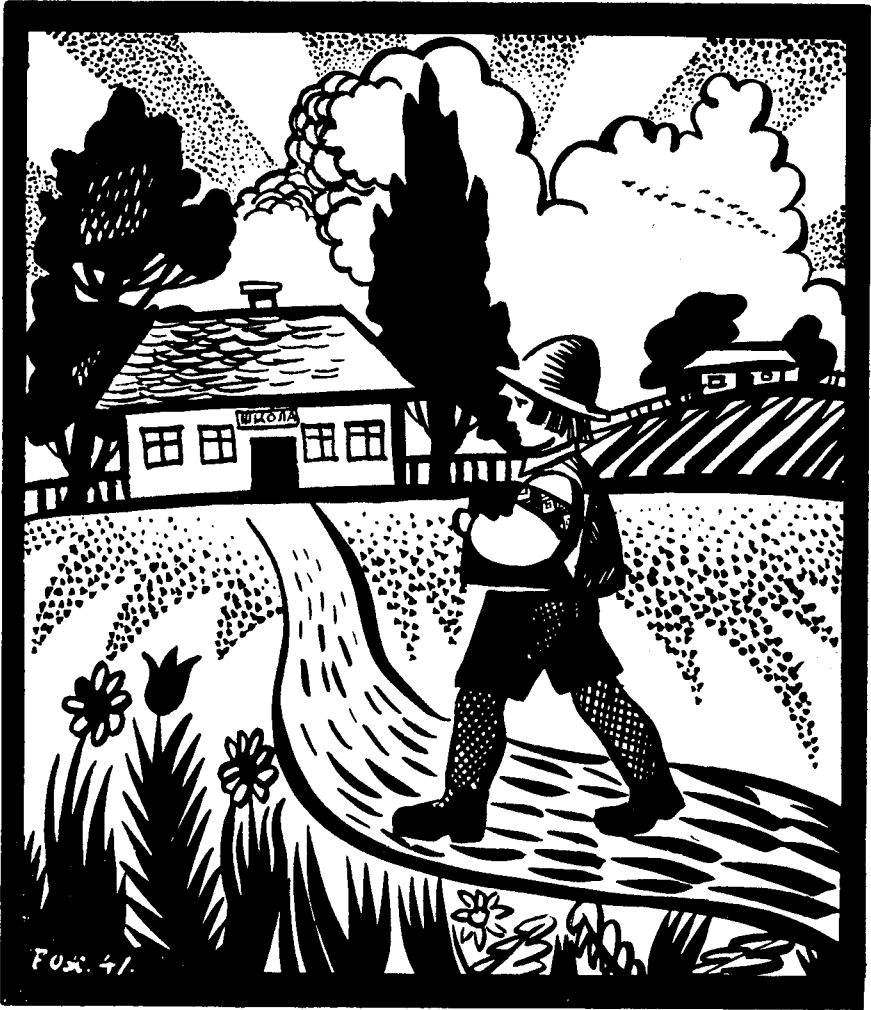
Вернувся наш Івась інший
Із гаю додому,
Та про свою постанову
Не каже нікому.

А як виспався, встав рано,
Вмився, розчесався,
Помолився і поснідав,
До школи зібрався.

Попращав він батька, неньку,
Вклонився низенько,
І до школи пішов просто,
Просто - простісенько...

VII.

З того часу Івась пильний.
Так вам справувався,
Що і діти і сам вчитель
Дуже дивувався.

Точно він прийде до школи
Завдане навчиться,..... (ст. 18)

Точно він прийде до школи,
Завдане навчиться,
Ані разу з того часу
В школу не спізниться.

Що сталося, як сталося,
Не всі про те знали,
Але досить, що Іванка
Козаком прозвали.

MANNHEIMER GROSSDRUCKEREI